

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Оксана ШИТА, 1974 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2000 році Білоцерківський державний аграрний університет за спеціальністю «Агрономія», працює лаборантом кафедри лісового господарства в Білоцерківському національному аграрному університеті, Міністерство освіти і науки України, м. Біла Церква, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Агрономія».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Білоцерківського національного аграрного університету Міністерства освіти і науки України, м. Біла Церква від «30» червня 2025 року № 117/О, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Лесі КАРПУК, доктора сільськогосподарських наук, професора, декана агробіотехнологічного факультету, Білоцерківський національний аграрний університет;;

Рецензентів – Світлани ШОХ, кандидата сільськогосподарських наук, доцента, доцента кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур, Білоцерківський національний аграрний університет;

Лідії ШУБЕНКО, кандидата сільськогосподарських наук, доцента, доцента кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур, Білоцерківський національний аграрний університет;

Офіційних опонентів – Ярослава ФУЧИЛА, доктора сільськогосподарських наук, професора, головного наукового співробітника, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України;

Артура ЛІХАНОВ, доктора біологічних наук, доцента, професора кафедри ботаніки, дендрології та лісової селекції, Національний університет біоресурсів і природокористування України,

на засіданні «28» серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Аграрні науки та продовольство» Оксані ШИТІЙ на підставі публічного захисту дисертації «Трофічні та гормональні детермінанти онтогенезу регенерантів *Prunus dulcis* (Mill.) D.A.Webb. *in vitro*» за спеціальністю 201 «Агрономія».

Дисертацію виконано у Білоцерківському національному аграрному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Біла Церква.

Науковий керівник – Вячеслав МАЦКЕВИЧ, доктор сільськогосподарських наук, доцент, Білоцерківський національний аграрний університет, професор кафедри загальної екології та екотрофології.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить теоретичне обґрунтування та практичні результати дослідження впливу ендо- та екзогенних чинників на онтогенез регенерантів *Prunus dulcis* в умовах

in vitro та *ex vitro*, а також удосконалення технології мікроклонального розмноження нових українських сортів солодкого мигдалю, що має істотне значення для галузі знань «Аграрні науки та продовольство».

Здобувачка має 17 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у виданні включеному до міжнародної наукометричної бази Scopus та 12 тез доповідей на науково-практичних конференціях:

1. Matskevych V., Yukhnovskyi V., Kimeichuk I., Matskevych O., Shyta O. Peculiarities of determining the morphogenesis of plants *Corylus avellana* L. and *Prunus dulcis* (Mill.) D.A.Webb *in vitro* culture. *Folia Forestalia Polonica*. 2023. Vol. 65. No. 1. P. 1–14. DOI: 10.2478/ffp-2023-0001 (Scopus).

2. Шита О.П. Розробка протоколу отримання асептичної культури *Prunus dulcis* (Mill.) D.A.Webb. *Агробіологія*. 2023. № 1. С. 157–168. DOI: 10.33245/2310-9270-2023-179-1-157-168.

3. Шита О.П., Філіпова Л.М., Мацкевич В.В. Особливості мультиплікації *in vitro* кісточкових культур. *Агробіологія*. 2024. № 1. С. 222–236. DOI: 10.33245/2310-9270-2024-187-1-222-236.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти) та висловили зауваження:

1. Леся Карпук, доктор сільськогосподарських наук, професор, декан агробіотехнологічного факультету, Білоцерківський національний аграрний університет. Оцінка дисертаційної роботи позитивна, є зауваження: у дисертації слід було б більш детально окреслити концентрації використовуваних реактивів та речовин із фітогормональною активністю, а також уточнити виробників цих препаратів, що підвищило б точність методології, відтворюваність експериментів та наукову достовірність отриманих результатів. Вважаю доцільним на основі результатів проведеного дослідження підготувати методичні рекомендації та науково-практичний посібник, які б містили практичні алгоритми роботи з культурами *in vitro* та підходи до мікроклонального розмноження і оздоровлення рослин, що сприятиме їх ефективному впровадженню у селекційній та розсадницькій практиці.

2. Світлана ШОХ, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур, Білоцерківський національний аграрний університет. Оцінка дисертаційної роботи позитивна, є побажання: у подальшій своїй роботі Оксана Петрівна приділила більше уваги застосуванню методу оздоровлення рослин через культуру меристем, а на майбутнє хочу порадити на основі цих досліджень сформулювати методичні рекомендації для мікророзмноження мигдалю і одночасно подати патент, так як це новітні розробки, я вважаю, що вони заслуговують бути запатентованими і стати ще одним здобутком нашого університету.

3. Лідія ШУБЕНКО, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур, Білоцерківський національний аграрний університет. Оцінка дисертаційної роботи позитивна, є побажання: здобувачці варто продовжити дослідження не тільки *in vitro*, в лабораторії, а й продовжити і розширити своє дослідження і у відкритий ґрунт, запровадити наприклад насадження в

ботанічному саду університету. Цікаво було б подивитися на дослідження не тільки 4-х вітчизняних сортів (М41 Алекс, Е5 Борозан, Джорджія та Луїза), а й зарубіжних сортів, оскільки ця плодова культура до нас прийшла із більш теплих країв, а також дуже цікаво було б побачити напрацювання у вигляді посібника, підручника чи монографії.

4. Ярослав ФУЧИЛО, доктор сільськогосподарських наук, професор, головний науковий співробітник, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України. Оцінка дисертаційної роботи позитивна, без зауважень.

5. Артур ЛІХАНОВ, доктор біологічних наук, доцент, професор кафедри ботаніки, дендрології та лісової селекції, Національний університет біоресурсів і природокористування України. Оцінка дисертаційної роботи позитивна, є зауваження: вважаю, що поняття онтогенезу *in vitro* є дискусійним, оскільки термін «онтогенез» у класичному розумінні передбачає повний цикл індивідуального розвитку організму – від зародження до загибелі. У той час як у системі культивування *in vitro* не завжди реалізується повний цикл розвитку. Лише деякі моделі, такі як *Arabidopsis thaliana*, дійсно можуть проходити повну онтогенетичну послідовність *in vitro*. У цьому контексті доцільніше говорити не про повний онтогенез, а про окремі його етапи або фази, що реалізуються за певних умов культивування. Водночас, у подальших дослідженнях, здобувачці варто звернути увагу на розгляд рослини як мікробної системи, зокрема на роль мікробіому, який зберігається або формується після асептичної обробки. Особливу увагу слід приділити ендofітним мікроорганізмам, зокрема PGPB (plant growth-promoting bacteria), які продукують біологічно активні речовини, наприклад, ауксини (індольного типу), циклічні ліпопептиди та інші метаболіти, здатні стимулювати ріст і пригнічувати фітопатогени. Перспективним напрямом є створення керованого мікробного середовища на етапі постасептичної адаптації *in vitro*-регенерантів до умов закритого ґрунту шляхом введення корисних мікроорганізмів, попередньо виділених або адаптованих для конкретних умов культивування.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Оксані ШИТІЙ ступінь доктора філософії з галузі знань «Аграрні науки та продовольство» за спеціальністю 201 «Агрономія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Леся КАРПУК